

§ 6**Yttrande över remiss av ”Departementspromemoria Bättre studiestöd till äldre”**

AMN 2020-0050-1.6

Arbetsmarknadsnämndens beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att justera paragrafen omedelbart.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat promemorian *Bättre studiestöd till äldre* till arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

I promemorian föreslås att åldersgränser för rätt till studiestöd ska höjas och återbetalningsregler ändras. Det föreslås även extra studieveckor till studerande över 40 år. Utredaren väljer att inte lägga förslag på en ny deltidsnivå inom studiestödet.

Arbetsmarknadsförvaltningen ser positiva effekter av förslagen då de kan leda till att fler inleder studier. Förvaltningen anser att en ny deltidsnivå ska införas inom studiestödssystemet för att gynna kortutbildades möjligheter att kombinera studier på olika nivåer inom komvux, samt för att kombinera studier med arbete. Förvaltningen anser även att utredningen behöver göra en konsekvensanalys ur ett kommunalt perspektiv då förslagen leder till behov av fler utbildningsplatser och nya studerandegrupper.

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 30 januari 2020.

Beslutsgång

Ordföranden Karin Ernlund (C) föreslog, med instämmande från samtliga ledamöter, att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Vice ordförande Salar Rashid m.fl. (S) och ledamoten Rashid Mohammed m.fl. (V) lämnade följande särskilda uttalande.

Förändringstakten i samhället skapar ökade behov av insatser för omställning. I takt med att människor kan arbeta högre upp i åldrarna behöver alltfler ges möjlighet att kunna förvärva nya kunskaper. På så sätt kan alla stärkas. Samhället får ta del av

människors fulla potential och den enskilde får möjlighet till att utvecklas genom att kunna verka längre tid på arbetsmarknaden och i förlängningen få en god pension.

Det är glädjande att regeringen föreslår att skapa fler möjligheter för äldre att ta del av studiestöd högre upp i åldrarna, samt att utöka antalet studieveckor för personer över 40 år. Det livslånga lärandet är avgörande för såväl individer som för samhället i stort. Därför vill understryka förvaltningens synpunkter om att ny deltidsnivå behövs inom studiestödssystemet. Vi anser även att förslaget om att generellt höja gränsen för återbetalning bör utredas lite närmre. Vi menar att konsekvenserna av höjning av återbetalningsåldern för grupperna kvinnor, utrikesfödda och funktionshindrade kanske inte är tillräckligt väl utredda.

Höjningen av återbetalningsåldern (och möjligheten att ta lån) motiveras med föreslagna höjningar av pensionsåldern. I detta sammanhang är det viktigt att notera att den faktiska ålder som människor tar ut sin pension vid skiljer sig åt. Dessa skillnader samvarierar bland annat med arbetets karaktär och personers hälsa. De som har tunga och monotona jobb, de som har hälsoproblem, inte sällan orsakade av ett fysiskt och/eller psykiskt betungande arbete är ofta de som går i pension tidigare, medan de med stimulerande arbete som inte belastar hälsan arbetar längre. Dessa typer av arbete samvarierar i sin tur med lön. Vi vet dessutom att kvinnor generellt har betydligt lägre löner än män.

Vi instämmer även i förvaltningens synpunkter om att det krävs en konsekvensanalys för kommunernas kostnader som en konsekvens av detta förslag. Därutöver vill vi poängtera att utökade ambitioner om mer utbildning för fler och investeringar i livslångt lärande inte går att kombinera med att spara på vuxenutbildning. Stockholm och andra kommuner som har gjort besparingar på vuxenutbildning behöver tänka om och prioritera vuxenutbildningen. Vi anser att Stockholm och Sverige ska vara föredömen när det kommer till att möta framtidens arbetsmarknad med stora möjligheter för människor att utvecklas och lära sig nytt. Ingen ska lämnas efter när arbetsmarknaden förändras.

Ersättaryttrande

Ersättaren Maria Jansson (Fi) lämnade följande ersättaryttrande.

Feministiskt initiativ ansluter till det SU som lämnats in av S och V, och vill dessutom anföra:

Förändringen i återbetalningsålder inte inskränker sig till att röra äldre, utan är en åtgärd som berör alla som tar studielån, vilket är en generell försämring av villkoren för studielån. Fi anser också generellt att studiemedel bör avskrivas när en person går i pension.

Vi menar vidare att det är viktigt att konstruera systemet för studielån så att det inte minskar incitamenten för arbetsgivare som har behov av personal med en viss kompetens att finansiera personalens utbildning eller omskolning på betald arbetstid. Generellt anser också Feministiskt initiativ att människor som står utanför arbetsmarknaden på grund av brist på kunskaper på grundskolenivå bör finansieras genom arbetsmarknadsinsatser snarare än genom skuldsättning. Här måste också samhällsekonomiska effekter, så som alternativkostnader inom andra välfärdssystem, om en person inte väljer att skuldsätta sig analyseras.